

Spis treści

Słowo wstępne	5
Słowo recenzenta	6
Wstęp	7
Jak używać przewodnika?	11
Kilka wstępnych refleksji o klastrach, jako „społecznościach” gospodarczych	13
1. Wyzwania przed którymi stoi polska gospodarka	17
1.1. Impulsy zmian	18
1.1.1. Globalizacja gospodarcza	18
1.1.2. Od gospodarki rynkowej do gospodarki pospolitej	20
1.1.3. Od gospodarki wielkich nowości do gospodarki małych zmian technologicznych i produktowych	20
1.1.4. Innowacja	21
1.1.5. Otwarta innowacja	23
1.1.6. Innowacja organizacyjna	24
1.2. Polska w Unii Europejskiej	25
2. Klasy i inicjatywy klastrowe w działaniu	31
2.1. Polityka rozwoju klastrów, właściwa odpowiedź?	31
2.1.1. Obszary wsparcia programów sektora publicznego	33
2.1.2. Czynniki sukcesu w kreowaniu i wdrażaniu polityki rozwoju klastrów	34
2.1.3. Wyzwania dla urzędów marszałkowskich	37
2.2. Klasy z punktu widzenia sektora prywatnego	46
2.2.1. Formy współpracy	48
2.2.2. Kapitał społeczny	51
2.2.3. Koszty transakcyjne	52
2.2.4. Korzyści dla przedsiębiorstw działających w klastrach	52
2.2.5. Przedsiębiorstwo w inicjatywie klastrowej	54
2.3. Klasy z punktu widzenia sektora badawczo-rozwojowego	56
2.4. Identyfikacja klastrów	58
2.4.1. Mapowanie klastrów	58
2.4.2. Pragmatyczne podejście w analizie potencjału klastrów	60
2.5. Polskie klasy i inicjatywy klastrowe	65

2.5.1. Uwarunkowania gospodarcze, społeczne i polityczne	70
2.5.2. Cele inicjatyw klastrowych	70
2.5.3. Procesy rozwojowe w polskich inicjatywach klastrowych	73
2.5.4. Skuteczność funkcjonowania inicjatyw klastrowych	82
3. Animowanie inicjatyw klastrowych – narzędzia i techniki	87
3.1. Metodologie zarządzania inicjatywami klastrowymi	87
3.2. Animator	90
3.2.1. Procedura naboru animatora	92
3.2.2. Zatrudnienie animatora	93
3.2.3. Rola animatora w procesie zwiększenia interakcji między podmiotami	95
3.2.4. Ocena prac animatora	97
3.3. Grupa strategiczna	99
3.4. Dziennik animatora	100
3.5. Strategia rozwoju klastra, biznes plan i działania	101
3.5.1. Analiza strategiczna	102
3.5.2. Działania i narzędzia rozwoju klastrów	105
3.5.3. Biznes plan dla inicjatywy klastrowej	109
3.5.4. Opracowanie planów działań	110
3.5.5. Aktualizacja strategii rozwoju klastra i wzmacnianie partnerstwa	111
3.6. Wdrożenie strategii rozwoju klastra	113
3.6.1. Spotkania indywidualne z uczestnikami klastra	114
3.6.2. Pierwszy cykl spotkań grupowych	116
3.6.3. Umowa (porozumienie, statut) o powołaniu inicjatywy klastrowej	118
3.6.4. Praca w grupach tematycznych i projektowych	119
3.6.5. Zarządzanie portfelem projektów	123
3.6.6. Instytucjonalizowanie inicjatywy klastrowej	126
3.6.7. Zdobywanie wiedzy o rynku – wywiad gospodarczy	127
3.6.8. Dobry przepływ informacji	130
3.7. Monitoring i ocena	132
3.8. Klastry technologiczne	136
3.8.1. Strategia rozwoju klastra technologicznego	136
3.8.2. Strategia badawczo-rozwojowa	137
3.8.3. Zarządzanie projektami	138
3.8.4. Współpraca międzynarodowa	139
Bibliografia	140
Spis rysunków	142
Spis tabel	142
O autorach	144